

czynimy świat lepszym

SZKOLNY POMYSŁ NA... DEBATĘ O POKOJU

OPRACOWNIE: PAULA LANGNEROWICZ

WSTĘP

Listopad zaczynamy mocnym hasłem. Zróbmy Pokój, wspólnie! Tylko co właściwie oznacza pokój? Wbrew pozorom odpowiedź na to pytanie wcale nie jest taka oczywista. Dlatego **zachęcamy Was mocno do organizacji szkolnej debaty**, w ramach której będziecie mogli porozmawiać o nurtujących Was kwestiach. Dobrą okazją do działania będzie zbliżający się [Tydzień Edukacji Globalnej](#), który odbędzie się w tym roku pod hasłem #RazemDlaPokoju.

W tym krótki przewodniku znajdziecie propozycje ciekawych tematów, z których możecie skorzystać oraz przykłady dodatkowych materiałów, które mogą stać się dla Was punktem wyjścia do dyskusji. Zajrzyjcie także do naszego [poradnika wspierającego w organizacji debat](#), znajdziecie w nim wiele cennych wskazówek dotyczących m.in. różnych form debat, potencjalnych sojuszników i sojuszniczek czy też przygotowywania argumentów i wystąpień.

Może debata zachęci Was do organizacji kolejnych działań? Wejdźcie na stronę akcji Zróbmy Pokój i sprawdźcie, co jeszcze dla Was przygotowaliśmy.

Powodzenia!

POROZMAWIAJMY O POKOJU – PRZYKŁADY TEMATÓW

Mówiąc o pokoju lub jego braku myślimy często o **konfliktach zbrojnych i polityce międzynarodowej**. Możemy jednak spojrzeć na temat inaczej zaczynając od **znaczenia pokoju w naszym codziennym życiu** – relacjach z innymi, sposobie rozwiązywania konfliktów i dyskusowania o różnych punktach widzenia, umiejętności współpracy i wypracowywania wspólnych rozwiązań dla problemów, naszego stosunku do „Innego”.

Warto też zastanowić się m.in. kto jest odpowiedzialny za przywrócenie pokoju na świecie i w jaki sposób możemy radzić sobie z konfliktami – zarówno tymi dużymi, pomiędzy krajami lub wewnątrz nich jak i w naszym najbliższym otoczeniu – w szkole, w rodzinie czy w mieście.

Możliwości sformułowania tematu macie niemal nieograniczone. Pomyślcie o tym, jaki problem najbardziej Was nurtuje. Możecie również skorzystać z naszych podpowiedzi (część z nich zaproponowali uczestnicy i uczestniczki projektu „Out of the box”):

- Czym jest pokój? Czy wszyscy ludzie rozumieją go jednakowo?
- Jak rozmawiać o pokoju nie używając języka wojny?
- Czy pokój jest możliwy bez sprawiedliwości społecznej?
- W jaki sposób rozmawiać o pokoju?
- Jaka działania możemy podejmować na rzecz pokoju?
- Jak rozwiązywać konflikty?
- Czy jesteśmy odpowiedzialni za pokój?
- Ile wiemy o trwających konfliktach na świecie?
- Jak pokój wpływa na rozwój człowieka i społeczeństw?
- Czy ubóstwo i nierówności społeczne mogą być formą przemocy?
- Jak zakończyć konflikty na świecie?
- Jak wygląda pomoc humanitarna w czasie wojny?
- Jaki obraz wojny kształtują media?
- Jak pokazywać wojnę i jak o niej mówić, aby jej nigdy więcej nie było?

POTENCJALNI SOJUSZNICY I SOJUSZNICZKI

Ciekawym pomysłem na debatę o pokoju może być zaproszenie gości – ekspertów i ekspertek, którzy podzielą się z Wami swoją wiedzą w omawianym temacie. Kogo szukać? Możecie porozmawiać z osobami, które wojnę i konflikty widziały na własne oczy, np. z uchodźcami i uchodźczyniami, korespondentami i korespondentkami wojennymi, pracownikami i pracowniczkami humanitarnymi czy uczestnikami i uczestniczkami misji wojskowych. Mogą to być jednak także Wasi dziadkowie i babcie, którzy pamiętają czasy wojny.

Nie mniej cennymi gośćmi będą wykładowcy i wykładowczynie uniwersyteccy, zajmujący się np. przekazami medialnymi dotyczącymi konfliktów czy też sytuacją polityczną i społeczną w państwach ogarniętych konfliktami. Ciekawym wyborem mogą być również artyści i artystki podejmujący temat wojny i pokoju w swojej sztuce.

Warto zapraszać różnorodnych gości, którzy mogą wprowadzić do dyskusji odmienną perspektywę. Pamiętajcie o krytycznej analizie wszystkich wypowiedzi – zwracajcie uwagę m.in. na źródła, do których odnosi się Wasz gość czy też to czy odnosi się do faktów czy też jedynie do własnych opinii. Wnioski wynikające z osobistego doświadczenia wojny nie zawsze muszą być bardziej trafne czy wiarygodne niż te sformułowane przez osoby, które omawianymi zagadnieniami zajmują się wyłącznie akademicko.

CO MOŻE BYĆ PUNKTEM WYJŚCIA DO DYSKUSJI?

Świetną inspiracją do rozmowy mogą być dla Was teksty kultury takie jak filmy, książki, cytaty czy baśnie. Zwróćcie również uwagę na działania na rzecz pokoju podejmowane na całym świecie czy sylwetki liderów i liderek zabiegających o pokój w swoich krajach. Ciekawym materiałem mogą być również wywiady ze zwykłymi ludźmi, którzy doświadczyli konfliktów oraz mowy z konferencji TEDx.

Z jakich cytatów możecie skorzystać?

- Na wojnie nie ma bohaterów... Jeśli człowiek wziął broń do ręki, to już nie będzie dobry. Nie uda mu się to.

Swietłana Aleksijewicz – „Czasy secondhand. Koniec czerwonego człowieka”
- Pewien indiański chłopiec zapytał kiedyś dziadka:
- Co sądzisz o sytuacji na świecie?
Dziadek odpowiedział:
- Czuję się tak, jakby w moim sercu toczyły walkę dwa wilki. Jeden jest pełen złości i nienawiści. Drugiego przepętnia miłość, przebaczenie i pokój.
- Który zwycięży? - chciał wiedzieć chłopiec.
- Ten, którego karmię - odrzekł na to dziadek.
- Kto pragnie pokoju, musi się gotować na wojnę. – Winston Churchill
- Nie ma drogi do pokoju. To pokój jest drogą. – Mahatma Ghandi
- Pokój nawet niesprawiedliwy jest pożyteczniejszy niż niesprawiedliwsza wojna. - Cynceron
- Najpierw sam powinieneś trwać w pokoju, aby ten pokój zanieść później innym. – Tomasz à Kempis
- Nie ma pokoju bez sprawiedliwości, nie ma sprawiedliwości bez przebaczenia. – Jan Paweł II

Do jakich przemówień i filmów warto się odwołać? (większość nagrań z polskimi napisami):

- **James Nachtwey** - Laureat TED Prize w 2007 roku, fotograf wojenny James Nachtwey, opowiada o swojej pracy i prosi, by TED pomógł mu w rejestrowaniu wydarzeń. Chce wykorzystywać cyfrową fotografię do oryginalnego i interesującego przekazywania ważnych historii.
https://www.ted.com/talks/james_nachtwey_s_searing_pictures_of_war?language=pl
- **Janine di Giovanni** - reporterka odwiedza różne państwa, by opowiedzieć historie ludzi żyjących w czasie konfliktu i odkrywających szokującą przemianę ich rodzinnych miast w zbombardowane pole walki.
<https://www.youtube.com/watch?v=k2hQL9Zrokk>
- **Daniele Ganser** - historyk specjalizujący się w zagadnieniach związanych z polityką międzynarodową po 1945 roku opowiada o silnej zależności między energią i zasobami naturalnymi a strategicznymi interesami mocarstw.
<https://www.youtube.com/watch?v=dsfROmgVN5U>
- **10 przemów dotyczących ruchów pokojowych na świecie**
https://www.ted.com/playlists/22/the_road_to_peace
- **Jody Williams** - laureatka Pokojowej Nagrody Nobla wystawia na próbę nasze wyobrażenie o światowym pokoju, ostro redefiniując znaczenie słowa "pokój" oraz przywołując historie ludzi pracujących na rzecz pokoju, koncentrując się na kreatywnych zmaganiach i poświęceniu.
https://www.ted.com/talks/jody_williams_a_realistic_vision_for_world_peace?language=pl
- **14 przemów dotyczących rzeczywistości wojny**
https://www.ted.com/playlists/69/war_stories
- **Zróbmy Pokój - Sudan Południowy** - jaki jest związek między edukacją a pokojem? O czym marzą i kim chcą zostać w przyszłości uczniowie i uczennice jednej z południowosudańskich szkół?
<https://www.youtube.com/watch?v=kONmCholIHg>

POŁĄCZCIE DEBATĘ ZE ZBIÓRKĄ PIENIĘDZY

Zorganizujcie w czasie wydarzenia zbiórkę pieniędzy na cel ogłoszony w ramach akcji „Zróbmy Pokój” - zebrane fundusze przeznaczymy na budowę biblioteczki dla dzieci w Sudanie Południowym, w której najmłodszy będą mogli spędzać bezpiecznie czas i brać udział w różnorodnych zajęciach. Skorzystajcie z naszych materiałów do akcji, scenariuszy zajęć i zdjęć. Dzięki nim dowiecie się więcej o sytuacji mieszkańców i mieszkańek tego kraju oraz o skutkach toczącego się tam konfliktu. W organizacji zbiórki pomoże wam nasz krótki poradnik „[Zbierać każdy może](#)”.

czynimy świat lepszym

DO PRZEPROWADZENIA ZBIÓRKI NA TERENIE SZKOŁY WYSTARCZY WAM ZGODA DYREKCJI. JEŚLI JEDNAK CHCECIE ZBIERAĆ PIENIĄDZE W CZASIE OTWARTEGO WYDARZENIA NA TERENIE WASZEJ MIEJSCOWOŚCI, MUSICIE DOPEŁNIĆ KILKU FORMALNOŚCI – WSZELKIE NIEZBĘDNE INFORMACJE NA TEN TEMAT ZNAJDZIECIE [TUTAJ](#).

Zebrane środki przelećcie na konto PAH: 88-1060-0076-0000-3310-0017-6063. Pamiętajcie o wpisaniu w tytule przelewu "Zróbmy Pokój/Sudan Południowy" oraz podaniu nazwy i adresu szkoły.

WYŚLIJCIE NAM RAPORT Z REALIZACJI AKCJI

Pochwalcie się swoimi sukcesami i wypełnijcie [raport z realizacji akcji](#) „Zróbmy Pokój”. Wyślijcie nam również zdjęcia i filmy na adres: kampanie@pah.org.pl. Na podstawie tych materiałów będziemy mogli przygotować dla Was podziękowania za udział oraz przyznać specjalne odznaki potwierdzające wasze zaangażowanie oraz zdobytą wiedzę i umiejętności. Pozwolą wam one również ubiegać się o tytuł [Szkoły, która Niesie Pomoc](#). Powodzenia!